

Valtuutettu Ella Myllyn, Aleksi Suron ym. valtuutettujen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden jakelusta nuorille ja vähävaraisille

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 12.10.2022 § 96
1726/06.01.00/2022

Kaupunginvaltuusto 31.1.2022 § 25

Valtuutetut Ella Mylly ja Aleksi Suro jättivät seuraavan aloitteen:

”Kuukautisköyhyys ja -häpeä koskevat monia ihmisiä Suomessa. Aihe on edelleen yhteiskunnassamme tabu, jonka murtamiseksi ei ole vielä tehty poliittisesti tarpeeksi. Vähävaraiselle ihmiselle terveystiteisiin ja tamponeihin kuuluva summa voi muodostaa merkittävän osan kuukauden tai viikon budjetista. Kenenkään ei tulisi joutua valitsemaan, käyttääkö rahansa ruokaan vai kuukautisvälineisiin. Kuukautisiin liittyvään taloudelliseen epätasa-arvoon on tärkeää puuttua. Tämän lisäksi on tärkeää, että aiheesta keskustelu normalisoidaan niin yhteiskunnassa yleensä kuin nuorten keskuudessakin. Kenenkään ei tulisi tulevaisuudessa joutua häpeämään sidepaperin rapinaa vessassa.

Helsingin kaupunki päätti joulukuussa 2021 käynnistää kokeilun maksuttomien kuukautissuojien jakamisesta. Kokeilussa kuukautissuojia jaetaan perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Raisiolla on nyt arvokas mahdollisuus hyödyntää Helsingissä tehtyjä laskelmia ja käytännön suunnitelmia pilotin toteuttamisesta. Myös Turussa tehtiin aiheesta aloite, jonka selvitystyötä on mahdollisuus Raisiossakin hyödyntää.

Ilmaisia kuukautisvälineitä tulisi olla helposti saatavilla esimerkiksi kouluissa, kirjastossa, liikuntahallissa ja terveysteskuksissa kaikille niitä tarvitseville. Jokaisella tulee olla oikeus valita itse omat kuukautisvälineensä. Puutteellinen kuukautishygienia ja riittämätön tieto gynekologisista sairauksista altistavat terveystongelmille. Kuukautisköyhyyden torjuminen edistää sekä kuukautisterveyttä että avointa keskusteluilmapiiriä kuukautisten ympärillä. Tämä mahdollistaa tiedon levittämisen esimerkiksi tamponin käyttöön liittyvien vakavien bakteeri-infektioiden välttämiseksi, mikä puolestaan on hyvä esimerkki ennaltaehkäisevästä työstä terveyden eteen. Me allekirjoittaneet esitämme, että Raision kaupunki tarjoaa kuukautisvälineitä maksutta nuorille ja muille niitä tarvitseville.

Raisiossa 31.1.2022

Mylly Ella (VIHR)
Suro Aleksi (SDP)

Emma Lindqvist
Juha Jormanainen
Jani Suominen
Niko Toivonen
Niina Äikäs
Ari Korhonen
Annika Ollila”

Eveliina Tyyskänen
Kimmo Kosonen
Saila Rintee
Evert Grönblom
Janne Laulumaa
Vesa Parantainen

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

"- - Kaupunginhallitus lähettää - - valtuutettu Ella Myllyn ja Aleksii Suron aloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden jakelusta nuorille ja vähävaraisille sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunnan valmisteltavaksi - -"

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta 30.9.2022

Valmistelijä: ylihoitaja Riikka Apiainen, etunimi.sukunimi@raisio.fi

Keskustelu maksuttomien kuukautisvälineiden jakelusta käy vilkkaana Suomessa. Helsingissä on aloitettu syyskuussa 2022 neljässä koulussa kolme kuukautta kestävä kokeilu, jossa jaetaan ilmaisia kuukautissuojia. Kuukautisvälineiden ja muiden hygieniatarvikkeiden kustannukset sisältyvät Kelan myöntämään perustoimeentulotukeen. Toimeentulotukilaissa tarkoitettun toimeentulotuen perusosa kattaa lain 7 a §:ssä mainitut tavanomaiset ja välttämättömään toimeentuloon liittyvät menot, kuten henkilökohtaisesta puhtaudesta aiheutuvat menot.

Sosiaali- ja terveystalveluiden rakenneuudistuksen on tullut siihen vaiheeseen, että uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Sote-uudistuksen kaksi keskeistä tavoitetta ovat hyvinvointi- ja terveysterojen kaventaminen sekä yhdenvertaisten ja laadukkaiden sosiaali- ja terveystalveluiden turvaaminen kaikille suomalaisille. Osana hyvinvointialue valmistelua Varsinais-Suomen hyvinvointialueen muodostavissa kunnissa aloitetaan 1.11.2022 maksuttoman ehkäisyn kokeilu, joka on suunnattu alle 25-vuotialle. Tämä kokeilu on osa hallitusohjelmaa, Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimaa ja Sosiaali- ja terveystministeriön valvomaa.

Tämä aloite on tehty vuoden 2022 budjetin teon jälkeen, joten tähän vuoteen määrärahaa ei ole varattu. Vastuu terveystenhuollon järjestämisestä kuuluu 1.1.2023 alkaen toimintansa aloittavalle Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle ja näin ollen myös päätös maksuttomien kuukautisvälineiden jakelusta kuuluu hyvinvointialueelle.

Esittelijä

Vt. sosiaali- ja terveystjohtaja Arto Raassina

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalveluiden lautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös

Eveliina Tyyskänen ehdotti, että selostusosan viimeinen kappale korvataan seuraavasti: Tulevan hyvinvointijaoston tulee selvittää onko maksuttomat kuukautisvälineet nuorille ja vähävaraisille tulossa valmisteluun ensi vuoden aikana hyvinvointialueella. Mikäli ei, hyvinvointijaosto selvittää mahdollisuuksia kunnallisen kokeilun toteuttamiseksi ensi vuonna esimerkiksi maksuttoman ehkäisyn tarjoamisen yhteydessä. Lautakunta esittää, että mahdolliset kustannukset huomioidaan vuoden 2023 talousarviosuunnitellussa.

Sampsa Suominen-Suvisaari kannatti ehdotusta. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta antaa valtuustoaloitteeseen selostusosan mukaisen vastauksen edellä mainittu muutos huomioiden.